

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSAG.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk
küldendők

Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.

Előfizetési pénzek,
Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely.
Árpád-utca 3

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Elvi különbségek a róm. katholicizmus és protestantizmus közt*

— Irta: Dr. Bartók György. —

A protestantizmus, mely a gondolat szabadságát írta zászlajára, hadüzenet volt nemcsak a pápai, hanem bármiféle hierárkhia ellen. Midőn a hagyományokkal és a dogmákkal szemben az evangéliumra, a Krisztusra és a Szentlélek benső bizonyágtételére hivatkozott: kimondá az elvet, mely a róm. katholicizmust és a protestantizmust egymástól végképpen és örök időkre elválasztja.

A protestantizmus tanítása szerint az ember idvessége nem az egyház papjainak kezébe van letéve. Eltre és idvességre egyedül a Krisztus által lehet eljuthatni. Nem saját külső cselekedeteid és érdemeid, hanem egyedül a Krisztusba vetett élőhit szerezhethet a bűnös embernek idvességet. Az idvesség nem emberek adománya, hanem az isteni kegyelem ajándéka a Jézus Krisztus által, — a töredelmes ember számára.

Pál apostol ama felfogása, mely egész tanításának sarktétele és amelyen a protestáns vallás nyugszik: »hit által és nem cselekedetekből igazul meg az ember« — a középkori egyházat életgyökerén támadta meg. Ha az egyház eddig egy hierárkhiai intézmény vala, közbeeső helyet foglalva el isten és az ember között, hogy Isten országának ajándékait egyedül csak az egyház által és a papok közbenjárásával lehessen elnyerni:

* Mutatvány szerzőnek »A református egyházak presbiteriális szervezete« című, nagybecsű munkájából melynek ismertetését a Vasárnap legközelebbi száma hozza. Szerk.

a reformáció ezeket a hierárkhikus formákat összetöri, a papi hatalmat ledönti, az Isten és ember között emelkedő válaszfalakat szétrombolja és az idvesség főfeltétele gyanánt a középkori egyház tekintélyhite helyébe az élő, egyéni hitet, a tekintély szellemi szolgasága helyébe a lelkismeret szabadságát állítja és segíti uralomra.

1. A róm. kath. egyházban a tekintély előtt való külső meghódolás szabja meg az ember vallásos életminőségét, erkölcsi értékét. Aki másként cselekszik: nem lehet az idvesség részese. »A szent, katolikus és apostoli egyház egységét hinni és valáni, minden emberre nézve lelkismeretbeli köteletség« ... »Ezen az egyházon kívül semmiféle üdv és semmiféle bocsánat nincsen;« ... »emez egyetlen egy és egyedüli egyháznak egy teste és egy feje van: a Krisztus; a Krisztus helytartója: Péter és Péter utóda.« — A róm. kath. egyház fogalmának lényeges és nem nélkülözhető vonása: a római pápa iránt való engedelmesség. Tőle van az üdv és minden hatalom. »A püspökök és papok és egyéb rendek felavatásához sem a nép, sem bármely világi hatalom és előjáróság beleegyezése, hívása vagy tekintélye nem kívántatik meg. Ellenkezőleg: a kik egyedül a nép, vagy világi hatalom és előjáróság hívása és beállítása vagy felavatása folytán léptek a szolgálatok viselésére: az olyanokat nem az »egyház szolgáinak«, hanem az ajtón kívül belopódzott »orvoknak« és »rablóknak« kell tekinteni. Conc. Trid. Sessio 23. Canon 7. — VIII. Bonifacius egyenesen hirdeti, hogy »a római pápának alávetetni: minden emberi teremtményre nézve idvességbeli dolog.« (»Unam sanctam« bulla.)

Az egyház, róm. kath. felfogás szerint, egy

föld feletti isteni intézmény látható fővel, csalhatatlan tannal, csodás kegyelmi eszközökkel. Ez az intézmény oly magasan áll bármiféle emberi intézmény fölött, mint a lélek a test fölött. E nélkül, azaz a római pápa nélkül, sem a Krisztushoz nem lehet eljutni, sem az idvességet nem lehet elnyerni.

(Folyt. köv.)

Gyérül a fa lombja . . .

Gyérül a fa lombja, elhulltak a rózsák,
Nem örök hát semmi
Ezen a világon, — csak a mulandóság!

Sugdós az őszi szél a faleveleknek . . .
Ki tudja mit sugdos?
Hogy azok sápadtan sorra leperregnek.

A fellegek arcán komoran, sötéten
Ugy fekszik a bánat:
Mint a szemfedő a koporsó fedélen!

Őszi szél ne sirj úgy, fa lombja ne busulj,
Jó az Isten, megvált
Az örök halálból . . . lesz még tavasz ujbul!!

Igaz, hogy a nap most csak halotti lámpa
Hanem jó az Isten,
Kikeletre bőven önt az olajába!

Sötét szövetéből fent a fellegeknek:
Láthatatlan ujjak,
Tavasza szivárványt szőnek, szövögetnek.

— Emberek, halandók, tanuljatok ebből!

Őszi szél zugása:

Diadalt zeng nektek egy szebb kikeletről.

Egy szebb kikeletről, hol újra virágzik

A mi itt elhervad . . .

S ránk derül állandóan az élet, a — másik!

Gyertek hát az Urhoz s a téli napokba

Készítsük magunkat

E halál utáni nagy diadalomra!!

Szabolcska Mihály.

Az egyháztársadalmi egyesületek.*

3)

2.) *A nőegyletek.* A városi és községi nőegyletek egyesülnek az egyházkerület általános nőegylet egyetemes szervezetében. Ezért szerveztük összhangba hozandó az egyházkerületi értekezletekkel. Így az általános nőegylet az egyházkerületnek, egyházmegyéknek és presbiteriumoknak egyik kiegészítő egyháztársadalmi szervét képezi. Az egyes egyházközségek nőegyleteinek ezért védnöke a lelkész, az egyházmegyeinek az esperes, az egyházkerületinek a püspök.

Az erdélyi egyetemes ev. ref. nőegyletnek célját, rendeltetését az anyaszentegyház közvetlen java határozza meg.

Ezért rendeltetése: 1. A nőnevelő ref. intézetek és árvaházak támogatása. 2. Részvétel az egyházak szegény tanulóinak felruházásában és istápolásában. 3. A tehetetlen öregek és özvegyek, valamint az árvák gyámolítása. 4. A ref. beteg-

* E dolgozat első része a »Vasárnap« f. évi 33. 34. számában olvasható. Szerk.

TÁRCZA.

Fazakas József története.

— Irta: Demeter Dénes. —

Sok viz folyt le már eddig a Küküllőn, hej! de mennyinek kell lefolydogálni addig, míg a Fazakas József történetét elfeledik az emberek. Mert az bizonyos, hogyha két asszony össetalálkozik a boltba menve, vagy onnan jöve, ezt az esetet beszélnek. S bár az egész falu, sőt az egész vidék is napi renden tartja és sajnálkozik tán József szomorú dolgán, még inkább a gyermekién, alig veszen okulást belőle, mert a szabadulás levél*) adása s ez alapon az u. n. vadházasság csak úgy szaporodik szegény székely testvéreinknél mint akár a nyomorusága. Külömben sem

*) »Szabadulás levél« alatt azt az irást értik, melyet a viszálykodó házastársak adnak egymásnak, a melynek alapján a férfi asszonyt stb. vissz a házhoz, lesz a vadházasság aztán belőle. D. D.

mondhatni azt, hogy egyik a másiknak nem kísérője, mert bizony eléggé megmondotta kölesdi tiszteletes uram: »ne csinálj bolondot, mert megbánod . . . ha jól kötsz, jól oldasz! De a szép szó, az okos beszéd, a bölcs tanács nem igen használ; az emberek egyik fülökön be, másikon kivezetik.

No de elmondom a Fazakas József történetét, mely elég szomorú. Szeretném, ha egyik-másik székely atyafi okulna belőle.

Fazakas Józsefre szép vagyonka maradt apjáról, anyjáról, a kik istenfélő, templomjáró, szorgalmas, becsületes életet élve, elköltöztek ez árnyék világból. József is boldog volt, míg éltek a szegény jó öregek. Egy szelid lelkű, jó feleséggel áldotta meg Isten, így indultak el kettecskén az élet nagy tengerén. Dolgoztak becsülettel, éltek becsületben. Nem sokára egg kis fiuk ártatlan mosolyának örülhettek, mikor ez kikerült a bölcsőből, rövid idő alatt, a második s majd a harmadik kért helyett ott. Mind a három fiu; erőteljesek, egészségesek, mint a makk, mindannyian. Példás rend, irigylendő csinoság volt a Fazakas házában, mert Fazakasné asszony valódi asszony volt. Reggel és este ölébe véve a legkisebbiket, maga mellé állítva a két nagyobbikat, imádkozni tanította

ápoló — diakonissa — intézmény megteremtése. 5. Tehetséges szegény leányok és özvegyek segélyezése azon célból, hogy tanfolyamokat látogathassanak, hol kiképzést nyerjenek: mint női kézimunka tanítónők, beteg ápolók, üzleti könyvvezetők stb. 6. A ref. templomok és temetők ékítése, tisztántartása, egyszóval ezek céljainak anyagi támogatása. 7. Az istentiszteleteken és vallásos estélyeken testületileg megjelennek és részvétükkel a népben a vallásos buzgóságot emelik. 8. Közre munkálnak a »Vasárnap« című vallástársadalmi lap és egyéb valláserkölcsei irányú művek terjesztésében. 9. Támogatják a népkönyvtárak létesítését.

E széles keretben minden egyes nőegylet megtalálhatja az ő speciális helyi szempontjainak megfelelő munkakört. Hogy azonban az együttérzés és egy célra törekvés eszméje, egyszóval a testületi szellem minél jobban kifejlődjék, minden évben, minden egyházmegyei értekezlet területén tartassék egy egyházmegyei nőegyleti értekezleti gyűlés. És minden évben az egyházkerületi értekezlet idején és helyén egy kerületi nőegyleti értekezlet. Az egyházmegyei értekezleten az egyes nőegyleteket bizonyos megállapítandó arányban képviseli 1. 2. 4. képviselő; ugyancsak az egyházkerületi nőegyleti gyűléseken is. Minden egyházmegyei és kerületi nőegyleti szervezet választ elnököt, két alelnököt és tisztikart. A kerületi nőegylet egyetemes céljaira minden nőegylet bizonyos évi, előre megállapítandó összeggel járul. A *segély és más rendelkezési alapok* előállítására pedig ezer mód nyílik. A női fogékony lélek ezeket bizonynyal megtalálja és ki is használja, ha az egyesület létre jön. En is azonban megemlíthetünk egy pár általam igen előnyösnek kinálkozó forrást. Ilyenek: 1. a halotti koszorú váltságdíja.

2. Kedves halottaink halálesetének évfordulóján nyújtandó kegyes adomány. 3. Ujévi gratulációk megváltása. 4. Koncertek, színi előadások rendezése. 5. Faluhelyen gabonahordáskor kegy adományok kérése. 6. Évi tagdíjak. stb.

Isten igéje.

— A gondviselés mélységei. —

Rom. 11. 23

»Oh Isten bölcsességének és tudományának mélységes gazdagsága!« Így kiált fel Pál apostol a gondviselés mélységei előtt. Megismerhetetlenek az Ő utai. Ki tudná kipuhatolni az Ő kiletét?

Vajjon nem jut-e most is, a nagy szárazság idején, Pál apostol szava a mi fülünkbe? Az izzó napfény leperzselte az utolsó fűszálat is. Az ég madarai reszketve keresik az erdők bus magányát, az elrejtett árnyékos helyeket. Az ember csüggedve néz a kétes jövő felé.

A hit mégis felemel bennünket. Bár eszünkbe jut Job szomorú vigasztalása: »Az erős Isten megtörte a nyomoruság által az én szívemet« (Job 23. 16.) Azért mégis keresi lelkünk az evangéliumot, a kedvesebb hirt, keresi a szomorúságban inkább az édes atyát, mint a bosszuálló Istennek erős kezét. Oda vezet minket Pál apostol idézett szava az Isten bölcsességének és tudományának mélységes gazdag talajához.

Van a mohamedánnak bibliájában, a Koránban egy mondás, amely ugyanezt a gondolatot fejezi ki, csak hogy más szavakkal. »Isten meglátja azt a fekete hangyát, amely a fekete éjszakán

s oly lélekre hatóan hangzott el a picziny ajkáról: »add meg a mi mindennapi kenyerünket! hogy aki hallotta templomban képzelte magát.

Igy volt ez Fazakas urammal is jó darabig, mondhatom egészen addig, míg be nem esett a falu előjárói közé. Ezután többet ült egyebütt, mint otthon kedves családjá körében. Többet dolgozott a falunak, mint magának és övéinek, mert így kívánta a hivatal. Ebből azonban még semmi baj nem következett volna, mert felesége elvégezte helyette is a gazda teendőket. A jó asszony csak családjának élt, s míg a vele egykorúak vasárnap délutánokat töltöttek a tánczban, ő legfennebb a ház előtti padon telepedett meg három fiával. S midőn a tánczból hazatérő egyik, másik ujságolta, hogy Fazakas József milyen pillangó kedvvel járja egy idegenből ide szakadt vasuti munkás fiatal feleségével, ment be a szobába, hogy elfeledje ura bolondságait. Fazakas uram reggel nagy részegen tért haza, bevallva kotyagos fővel, káromkodó ajakkal, hogy neki már többé az ilyen asszony, ki fel sem tud öltözni, ki nem is tud beszélni, ki a menyasszony táncz után soha nem tánczolt, nem kell! S Fazakas, a mit kimondott mámoros kedvében, azt be is váltotta. Egy hosszú héten keresztül addig kesergette, addig ütlegelte a szegény

jó feleségét, míg ez aláírta nevét két esküdt előtt a szabadulás levélre... s azzal utnak indult szülőfalujának, szívszakasztó fájdalommal hagyva ott három szép gyermekét, kit atyja bezárt a kamarába.

Nem telt belé két hét, más asszony volt a Fazakas portáján. Az a köntösös fiatal nő, kivel tánczolt vasárnaponként, ki hűtlenül hagyta ott munkás urát, ennek nagy boszorkodására. Hej, milyen élet is folyt ezután Fazakas uramnál! Az asszony nem szerette, nem fáradt érette, mit bánta ő, ha egyik földet a másik után adja is el Fazakas József; sőt bizonyára az volt titkos célja, hogy ezt megkopassza s azután a mint jött, úgy hagyja — a faképnél. A faluban mindenki észre vette a Fazakas József napról-napra való szegényedését, csak ő maga nem. A mikor egyszer jóakarattal figyelmeztette erre Kölesdi tiszteletes, nagy büszkén, paraszt hivalkodással felelte vissza! »tiszteletes uram prédikálta, a koporsóba úgy sem vihetünk el magunkal semmit.«

(Folyt. köv.)

egy fekete kövön szalad.« Egy kis gondolkozás után megérthetjük e mondásnak jelentőségét. Mi kisebb, mint a hangya? Mi nehezebb dolog, mint a korom sötét éjjel fekete kövön szaladó fekete hangyát meglátni? Ugy-e éles szem kell ehhez? Ezt csak a Mindenható teheti meg. Ha ezt látja az Ur, akkor mindent lát. Ha annak utját is vezet, akkor az egész világ összes lényének utját is gondozhatja az Ur. Nektek fejetek hajszála nem vész el, mondja Jézus. (Luk. 21. 18.) Semmi a legcsekélyebb dolog sem történhetik meg a mennyei atya akarata nélkül.

Az istenes ember ebből csak azt láthatja, hogy semmi más nem történhetik csak az, amit Isten előre tervezett s ami az ő üdvösségére fog szolgálni. Ez a következtetés valóban felüdíti a bágyadt szívet is. Egy egész könyvet tele lehetne írni azokkal a mondásokkal, amelyek ugyanezt a gondolatot fejezik ki más és más alakban. Mily gyönyörű égi harmóniát adna egy ilyen gyűjtemény! Hisz a vigasztalásnak egész tengere van ebben a gondolatban: ami velünk történik, mind az Isten atyai vezetése alatt áll.

De megszólal a kételkedő: Ezt nem hiszem, mert akármi más vezetheti a mi életünket, csak Isten akarata nem. Az egyik hitetlen azt mondja: A pénz kormányozza a világot. A másik szerint pedig a nyomtatott betű, az ujság, a könyv a mozgató erő, ami az emberiséget folyton tartó munkásságban tartja. Még olyanok is vannak, a kik szerint a sátán, a gonosz, az ördög kormányozza a világot. Különbözők a vélemények s alig találunk hidra, amely összekötné az emberek gondolatait. Még egy nyomorult pallóra sem akadunk, ami összehozná az ellentétes gondolatokat.

De hagyjuk a vitatkozó feleletet. Ne pazaroljuk velük az időt. Álljunk meg azok véleményénél egy kissé, akik azt állítják, hogy a véletlen kormányozza a világot. Sajnos, elég hivei vannak a felfogásnak is, hogy a vak véletlen az oka mindennek. Aki az életet ismeri, s látja a dolgok tervszerű, szabályos menetét, az csak mosolyogva nézhet a vakhit, a babona áldozataira.

Még azt sem lehet elfogadni, hogy a jelentéktelen dolgokat a véletlen igazgatja s csak a fontosabb dolgokra terjed ki az Isten gondviselése. Nem, ki kell zárunk az egész véletlen fogalmat a mindenség kormányzásából. Az lehetetlen, hogy az egész világ vak erőnek volna vak játékszere. Borzasztó volna, ha ez a játék az emberiség sorsában is belenyulna s érvényesülne. Rettenetes az a gondolat, hogy az ember sorsával úgy játszanak, mint a hogy a szélvész játszik Szahara pusztaságának végtelen homok tengerével.

Legnehezebbek azonban a kételkedőknek az a csoportja, amely a legsötétebb szemüvegen át bírálja a mindenség kormányzását. Szerintük az igazság, a bölcsesség s a szeretet nem diadalmaszkodik itt a földön. De e helyett azt tapasztalják, hogy a becsületes emberek folytonosan szenvednek. A gonoszok lábbal tapodják s a legsötétebb sors várakozik rájuk mindenfelé.

Valóban ebben van némi igazuk. Ezt a 73

zsoltár írja és bizonyítja. A legnemesebb lelkű emberek sokat szenvednek. De azért nem szünnének meg Isten fenséges kezében bizni.

Ezek az istenes férfiak és nők tudják, hogy Istennek sok ideje van tervének kivitelére, sőt az egész örökkévalóság rendelkezésére áll. Ezért várnak, türenek oly nagy erővel. Az első keresztyének vértanuságot szenvedtek. Hát ezt is Isten rendelte el? Egy híres theologus azt mondá ezekről: Krisztus egyháza már rég összedült volna, ha a martýrok vére nem képezte volna annak alapzatát.

Gyakran sötétek, átláthatatlanok Isten végzése s ítéletei, de azért mégsem oly sűrű a fátyol előttük, hogy olykor-olykor meg ne láthatnók mögötte Isten láthatatlan kezét. Ha a bibliai József a börtönből nézte volna eddigi életutját, csak romhalmazzal lett volna az bevetve, de ha a királyi méltóságból vetett volna vissza multjára egy pár pillantást, ha a magas hivatalból nézte volna Isten jóságos gondozását, megszabadítását és segedelmét, akkor nagy gyönyörűséggel nézte volna, hogy azok a szenvedések csak lépcsőfokok voltak, amelyeken feljuthatott a dicsőség legmagasabb fokára.

Minden ember, aki benső életet él, érzi, hogy van Isten, aki az imádságot meghallgatja, a ki a könnyeket felszáritja, aki közel van mindenkire. A hitelenség hiába állítja fel ezzel szemben az ő kételkedésének kérdőjeleit. Annyi bizonyos, hogy vannak szomjazó szarvasok s még lesznek is, a kik keresik Istennek élő vizeit. Ez az élő Isten megmutatja magát annak, aki őt szívből, aki őt őszintén keresi. Omoljanak össze tehát a vak hit, a véletlen, a rideg sors légvárai. Az a lélek, aki az ő érdekétől nem akar távolmaradni, az biztos tudatában van annak, hogy mindörökké Isten kezében van élete.

Király Béla.

Hazai krónika

1904. aug. 28.

— A hét története. —

Hála Istennek volt eső! Mint az egész országra kiható, örvendetes eseményt, jegyezhetjük fel a mult heti esőt. Majdnem három napig tartott. Szépen, csendesén és jó sűrűn hullott. Megkésve jött, igaz; de nem éppen egészen elkésve, mert az ország egyes részeiben, pl. a székelyföldön is a törökbuzának, sarjunak, pityokának, káposztának stb. nagyon jól fogott. A szárazság által okozott nagy csapást nem hozza helyre, de legalább nem is fokozza. Minden azonban attól függ, hogy milyen lesz az ősz. Ha az eső után szép meleg napok következnek, a mező egy kissé még megsarjadzik; de ha beüt a dér, az ismét újabb károkat okoz. Az őszi vetés már többfelé megkezdődött. Foly az őszi és koratavaszi takarmányneműek vetése is. Reméljük a legjobbat.

Zár alá helyezett püspökség. Nagy feltűnést keltett országszerte a rózsnyói római kath. püspökség zár alá helyezése. Ivánkovics Jánosnak hívják a rózsnyói róm. kath. püspököt, aki annyi adósságot csinált, hogy a püspökség javadalmai nem futották a törlesztését, ezért kellett a kormánynak, Ő felsége rendeletére, a zárlatot elrendelni. A püspök évi jövedelme 70—80 ezer koronát tett ki. Ebből mint mondják, befektetésekre le volt kötve 20—30 ezer korona. Így is maradt még 40—50 ezer kor. évi fizetése. Adóssága egy és fél millió koronát. (A szegény kálvinista püspökök 6—8 ezer korona évi jövedelméből családot tartanak, gyermekeket taníttatnak, s még az anyaszentegyház számára áldozatot is hoznak: egy pápista püspök pedig 40 ezer koronából nem tud megélni)

Magyarul. A Rendeleti közlöny« mult hó 27-iki számában egy rendelet jelent meg a cs. és kir. hadsereg összes parancsnokaihoz intézve, melyben az van, hogy a magyar polgári hatóságok, vagy magánosok átiratait, ha nem is német nyelven vannak írva, nem szabad visszaküldeni,

hanem rendes uton el kell inézni.

Tüzoltó kongresszus Budapesten. A mult hetekben, a különböző országok tüzoltó parancsnokai, Budapesten közös gyűlést tartottak, melyen arról folyt tanácskozás, hogy miként lehetne a tüzoltást a legsikeresebben végezni. Ez alkalomból kifolyólag számos külföldi vendége volt Budapestnek, honnan a környékre is tettek kirándulásokat.

KALODÁRA ITÉLT KINAI FOGOLY.

ban. De, aztán ismét az a hír jött, hogy csak egy nevezetes belső erődöt foglaltak el a japánok, melyről bombázhatják az egész várost. Annyi tény, hogy Port-Artur napjai meg vannak számolva.

A száraz földön Liaojang környékén nagy csaták folynak. Részletek még nem érkeztek.

Esős vidékek. A »Hét testvér« nevű újzeelandi szigetcsoporthoz az eső egész éven át folyton esik. Ugyanezt mondják a »Tierra del Fuego« nevű szigetcsoporthoz azzal a különbséggel, hogy ott az esőt hó szokta felváltani. A föld 4—8 és 9-ik foka közt vannak helyek, hol az eső ritkán áll el. Ezt a zónát a folytonos csapadék zónájának nevezik.

Franciaországban jelenleg egy millió holdnyi terület van szőlővel beültetve, vagyis majdnem 86 ezer holddal több, mint a filloxera pusztítása előtt.

Az orosz katonának táborozás közben naponta egy font hus, harmadfél font kenyér vagy kétszersült, három deka liszt, négy deka szárított zöldség s ugyanannyi só,

bors, tea és cukor járna, csak hogy a kenyéren és teán kívül tényleg alig kap valamit.

Japán azon ritka országok közé tartozik melyet ellenség soha sem foglalt el.

A faczipő divatja. Európában mintegy 70 millió ember faczipőben jár. A faczipőt a jegenye, dió és fűz fájából készítik. Franciaország némely részeiben a »sabat«-nak elnevezett faczipőt már a IX. században viselték s mai napig is hordják. Téi idején a szalmával bélelt faczipő a lábat melegen tartja.

Világkrónika.

Japán-orosz háború. A mult hét elején egy angol ujság azt a hirt bocsátotta világra, hogy a japánok bevették Port-Arturt. Mindenki lázasan várta a részleteket, hogy mi történt Port-Artur-

A miben vétkezünk, azzal büntet Isten.

Pár év óta furfangos erdőtolvaj lett Karmosi Szivaros Mózesből. Soha sem volt ugyan e teker-

vényes észjárásu székely valami nagyon becsületes ember; de az utóbbi években félelmet nem ismerő vakmerőséggel vetette rá magát amaz erdőkre, a melyek nem az ő neve után íródtak. A mikor az udvari cselédek felfegyverkezve várták a Kárlátó orrmán, mint a telegráfák rémét, akkor néhány bányafát emelt el a Kuvaszó bérczről. Ha pedig a bányafák részesültek különös védelemben, akkor a boczkereki nyirfák hulltak el fejszecsapásai alatt. A nyirta is valami. Jól fizetik a szeggyárban, ha megüti a mértéket. Pedig sok megüti. Még az eklézsia nyirfái is beváltak. És ez igen-igen lehangozta az ifju tiszteletet. Mert hát szegény az eklézsia. Hihetetlenül szegény.

* * *

... Isten hozta Pakocs Uram! Mi jóban jár?

Nagyon megkérném tiszteletes urat, ha kaphatnék egy sorvezetőt. Áthelyeztek Fogaras vidékére erdőőrnek; azt akarom megköszönni s tisztességesen szeretném megírni.

Hát ilyen hamar itt hagy bennünket?

Elmegyek. Itt az életem sincs biztonságban. Éppen tegnap fenyegetődött az a Szivaros Mózes, hogy megforgatja bennem rézveretű bicskáját; elemészt, miként rókavörös kutyámat a minapiban. Elsején megyek, de előbb én is megtanítom őtet. Kitanultam a fufangját...

* * *

... És Pakocs Bálint, az erdőkerülő nem beszélt, hogy csak beszéljen. Az udvari fenyőben anitotta meg Szivaros Mózes a tudományra, melyet nem akart eszébe venni: addig jár a korszó a kutra, míg egyszer eltörik. Szivaros Mózes elkeseredése nem ismert határt. És ez okozta romlását. Alig rázta le a tömlőcz porát, felgyújtotta az udvari fenyőt. Ott, a Kárlátó alján, hol nagy bőséggel terem a málna. Onnan fujdogált a szél. Kineszelte ő azt jó előre. Aztán fölbaktatott a tisztásra. Oda, a hol Pakocs Bálint puskaagygyal verte fejébe a korszó tudományát. És megállt ott. És gyönyörködött áldatlan munkájában. Volt is miben. Most száguldva rohant előre a pusztító tűz, mintha ostorral kergette volna valami láthatatlan hatalom; majd megállt; haragos sitergéssel forgott, kavargott egy helyben. végül felnyargalt a százados fenyők koronájára, kilobogott magasan és aztán futott előre, mindig csak tovább-tovább. A fenyő madarai kétségbeesett rikoitozással menekültek. Még a szirti sas is ijedt vijjongással csapongott a felhőkkel ölelkező füstoszlopok fölött. És a sötét lelkű Szivaros Mózes csak gyönyörködött; kaján örömmel gyönyörködött.

De megtanulta ő a másik tudományt is: nem jó a tüzzel játszani. Eszrevétlen, nagy hirtelenséggel megkerüite a pusztító elem a Kárlátót. És bekerítette Szivaros Mózes. Mintha földbe gyökerezett volna lába az istentelen embernek. Borzadva ordított fel a rémület miatt, mely megfagyasztotta ereiben a vért. Már türehetetlen volt a hőség; már ziháló melle fulladozott, a mikor menekülésre gondolt.

Későn. Eszmélet nélkül omlott a földre. És mielőtt bünös lelke elszállt volna, megtanulta a harmadik tudományt is, ugyanazon helyen: a miben vétkezünk, azzal büntet Isten.

Molnár Imre.

Kegyesség útja.

— A király darabontja. —

Egy spanyol királyról beszélnek, hogy ideges fejfájása, hosszú időn keresztül, még éjnek idején sem hagyta nyugodni. Probált mindenféle orvosságot ellene, de semmi sem hasznát nem látta egy orvosságnak sem. E kínzó betegség elvette életkedvét, megrendítette hitét, úgy hogy betegsége még elviselhetlenebb lett.

Ilyen rettenetes állapotban járkált egy éjjel félig öntudatlanul palotája tornáczain fel s alá Midőn a legalsó tornáczra ért, fájdalmas eltompultságából énekszó rázta fel. Megindult a hang irányában. Az a konyhába vezette. Benyitva látta hogy, egy darabont foltozgatja rongyos ruháját s hogy könnyebben menjen a munka, — énekel hozzá.

»Hát te mit csinálsz?« — kérdezte a király.

»Foltozom a ruhám felség« — válaszolt a darabont.

»És — jó kedvű tudsz-e lenni, midőn a ruhád rongyos?« — volt a további kérdés.

Hogyne! Hisz én a király darabontja vagyok! hangzott a felelet.

A király nem folytatta tovább a beszédet. Gondolkozott felette. És az egyszerű szolga szavaiban megnyugvást talált, hiszen mindnyájan királyunkat, a Jézust szolgáljuk s ez elfeledtet minden bajt, szenvedést.

— A napszámos kérdése. —

Egy földes ur szeretett birtokával kérkedni. — Ha szerét tehette, minden alkalommal birtoka nagyságát emlegette.

Egyszer — répa földjén csak egyetlen napszámos kapálgatott. Odamegy hozzá és szokása szerint beszédközben birtokával kérkedik.

Kié az a sok marha? kérdezte. Nem tudom — volt a válasz.

»Hát az a szép buza kié?« folytatta kérdését. Nem tudom, — hangzott a felelet.

»Hát az a sok szekér kinek hord?« adta a szót türelmetlenül a földes ur. Ezt sem tudom, — mondá a napszámos nyugodtan.

»Lássá barátom, ameddig itt ellát minden az enyém.« Így világosítá fel az együgyüt.

»Ha a nagyságos uré minden, én is kérdelek egyet, tessék megmondani: kié ez ott?« s ezzel a kék égre mutatott.

A nagyságos ur e kérdésre nem felelt.

Vajha mindnyájan magunkénak mondhatnók az eget!

— A paraszt tanítása. —

Vitatkozott sétaközben a jegyző a pappal. A jegyző támadta a hitet és a vallást. Még olyasmit is mondogatott, hogy a vallás nélkül boldogabb lenne az ember, mert akkor saját belátása szerint igazíthatná el lelkének dolgait, nem kellene hogy hallgassa sem a tiltást, sem a parancsokat.

Igy, hangosan beszélve értek el a jegyző rétéig, hol javában folyt a kaszálás. Egy kaszás, ki hallotta, hogy mit beszél a jegyző becsület-tudóan azt kérdezte: Milyen hite van a jegyző urnak?

»Hallgasson paraszt — rivallt reá a kérdező — az én lelkem olyan mint a tiszta papírlap.«

»Csak azért kérdeztem instálom — mentegődött az atyafi, — mert akkor könnyen megeshetik, hogy az ördög ir reája.

Ha mi is — sok hitetlen beszédünk és cselekedetünkben megjegyoznők e mondást!

(Feketelak)

Tallózta: *Osváth Lajos.*

Egyházi élet.

— Beszéd. —

— Elmondott a szilágsomlyói ev. ref. templomban az ipartestület lobogójának fölavatási ünnepélye alkalmával. —

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Mint az Istennek szolgálója, mint a szilágsomlyói ev. ref. egyház lelkipásztora, e nemes város polgára és a mi forrón szeretett hazánknak igénytelen, de minden körülmények között hű fia, megilletődött szívvel, áldó érzelmekkel és gondolatokkal teljes lélekkel állok meg, itt az Istennek szent házában, e diszes zászló mellett, melyet városunk ipartestülete készítettett azzal a nemes czélzattal, hogy ezt magasra emelve, fennen lobogtatva, munkálkodjék, küzdjön, izzadjon, ne csak a maga jólétéért, boldogságáért, hanem küzdjön, verejtékezék mindenkiféle édes hazánk, drága nemzetünk nagyságáért, dicsőségéért, felvirulásáért. Mert ez a zászló csak úgy lesz szent, ha az alatta küzdő polgárok át vannak és át lesznek hatva minden időben, attól a rendületlen meggyőződéstől, attól az üdvözítő hittől, hogy *Isten kegyelme, Isten segedelme nélkül nincs élet, nincs boldogság, nincs áldás, nincs jó munka.* Ez a zászló csak úgy lesz dicső, ha az alatta munkálkodó polgároknak szívébe gyémántnál tündöklőbb betűkkel, kitörölhetlenül van és lesz beírva a nagy költő hatalmas szózatja: »*Hazádnak rendületlenül, légy hű, óh magyar!*«

Mi lelkipásztorok, legyünk bármely egyháznak, bármely vallásnak papjai, csak emberek vagyunk. Mi ezt a muló anyagból készült lobogót nem tehetjük szentté, még akkor sem, ha elménk-

nek minden gondolata, szívünknek minden dobbanása, lényünknek minden alkotó eleme egy buzgó imádságba olvadna is össze, az áhíthatnak és szent lelkesedésnek izzó tüzeiben. Ezt a zászlót megszenteli az Isten nevében, az ő szent akaratára szerint, a közjóra, az édes haza boldogítására irányuló munkásság. Mert nem harci lobogó ez, amelyet a haza- és szabadság védelmében küzdő hősöknek kiomló vére szentel meg, hanem a békesség zászlója, melyet ti, munkás polgártársaim, a nemes iparkodásban, a hű és becsületes munkásságban hullatott verejtékcseppekkel avatok szentté és tesztek még fényesebbé, ékeesebbé, mint amilyen most. »Mert a hű munkának minden verejtékcseppe egy-egy drága gyöngy.«

Én imádkozom és kérem a kegyelmes Istent, mindnyájunknak édes atyját, hogy bőséges mértékben töltsé ki e zászló alá csoportosuló polgártársaimnak, honfitársaimnak szívébe, lelkébe a hitnek lelkét, amely erőt ad a küzdelemre, kitartást a becsületes munkára, amely »tűrni és remélni megtanít;« a szeretetnek lelkét, amely szent áhítattal csüng az Istenen, a Hazán, a Nemzeten, amely nem engedi, hogy lelkünk a durva önzés, az állatias gyönyörök szennyes lábjaiba merüljön; hanem fölemel, megszentel és végtelenül boldogít.

Légy hát megáldva és megszentelve te ékes lobogó, a mindenható Istentől! Szentségtelen kéz sohase érintsen! Isten- és hazaelenes indulat sohase szennyezzen be tégedet! Légy te, minden időben, az erkölcsi tisztaságnak, a becsületes munkásságnak, az egyetértésnek, a békességnek jelvénye! Hangozzék a te hiveidnek ajkairól mindig lelkesen, áhíthatosan a buzgó imádság: »Isten áld meg a magyart!« Ámen.

Zsigmond Károly.

Mai képünkhöz.

Egy különös, és előttünk szokatlan jelenetet ábrázol lapunk mai képe. Azt mutatja, hogy Kínában milyen az igazságszolgáltatás. Valami csinyen kaptak egy embert a miért *kalodára* ítélték. Képünk tehát a kalodára ítélt kínai fogolyt mutatja. Mellette őrt áll az igazság őre. A hol nincs elterjedve a Jézus tudománya, ott az intézmények sincsenek áthatva a krisztusi szellemtől.

Vegyes hírek.

Az idei nagy hadgyakorlatok, melyeknek Csehországban kellett volna megtartani: a nagy szárazság és vízhiány miatt, elmaradnak.

A ketreczbe zárt gyermek. Pest megyében valami Berg Antal nevű számellenőr büntetésből egy ketreczbe szokta zárni tulajdon, édes fiát. Ezért feljelentették az árvaszéknek, mely elrendelte, hogy ezen nevelési rendszerrel fel kell hagyni, mert nemcsak egészségi szempontból káros, de

erkölcsileg is igen veszedelmes. Milyen távol áll az ilyen nevelési rendszer a krisztusi szeretettől áthatott neveléstől. Az eset annál szomorubb, mert az édes apa cselekedte árva fiával.

A zupát eltörlik. A ki katona volt, az tudja, hogy mi a zupa. A ki nem volt és így nem tudja, annak elmondjuk, hogy az valami rossz rántás leves, melyet reggel és este kapott a katona. No hát, a zupának most lefújtak. Bécsből jó a hír, hogy a katonai háztartás szorgalmas reformálója, a hadügyminiszter, aki már néhány találó újítást hozott be, elrendelte, hogy a katonák ezután rántásleves helyett kávékat kapjanak reggel és délután.

Kitüntetett erdélyi gyümölcsfatenyésztők. A magyar földhitelintézet a községi faiskola kezelő tanítók és a gyümölcsfa-tenyésztést oktató községi kertészek között a gyümölcsfatenyésztés terjesztése és oktatása körül szerzett érdemek elismeréséül huszonegy jutalomdíjat osztott ki. Jutalomdíjjal az erdélyi részekből pályázók közül a következőket tüntették ki: Véber Vilmos Segesvár, Tarcsafalvi Albert Vargyas (Udvarhely várm.) Graef Nándor Lekencze (Beszterczenaszód várm.), Kodrea György Alsócsa (Fogarasz várm.), Boldor Ananiász Fekete-halom (Brassó várm.), 200—200 korona (harmadik díj.)

Nagy betörés Brassóban. Csütörtökről péntekre virradó éjjel vakmerő rablást követett el eddig ismeretlen tettes Brassóban a Hircher-utczai bőriparászövetkezet üzleti helyiségében. — Mikor reggel az üzleti szolgálta az ajtókat kinyitotta, megdöbbenve vette észre, hogy a Wertheim szekrény teljesen szét van rongálva, a pénztár ajtai nyitva, — s a földön vasroncsok és aprópénz feküdt a kihalt széntörmelékeken. A rögtön megejtett vizsgálat révén kiderült, hogy a pénztárból körülbelül 1000 korona készpénz hiányzik.

Kolozsváron még nagyobb betörés történt. Eddig még ismeretlen tettesek a Piger ékszerüzletébe törtek be és 30 ezer korona áru ékszer raboltak el. A károsult 2 ezer koronát ígért annak, a ki nyomra vezet.

Házassági elválások. Az elmúlt évben összesen 2582 házasságot bontottak fel és ezeknek a felében a bíróság bontó okul hűtlen elhagyást állapít meg. Jelentékeny számmal szerepelt a háztartási kötelességek szándékos súlyos megsértése és az erkölcstelen élet megáldalkodott folytatása is. Ítéletben kimondott házasságtörés tíz esetben szolgált a válás okául. A házasságot érvénytelennek nyilvánító ítéletek közül tizenhárom azon alapszik, hogy azt verrokonok engedély nélkül kötötték egymással. A 2582 felbontó ítélet közül 1479 esetben a bíróság a feleséget mondta ki vétkesnek, míg a férj hibájából csak 1014 esetben bontották föl a házasságot, mindkét házasság fél 59 esetben nyilvánított vétkesnek.

Fagy. A Nagyküküllő mentén aug. 30-ra viradólág több helyen vastag hóharmat volt látható. Jelentékeny kárt nem tett.

Mindegy... Kecskemét város apátplebánosáról beszélnek a következő kis történetet:

Az apátplebános előtt a napokban meglelent egy özvegy asszony.

— Nagyságos uram, — szólt — most lesz egy eszteddője, hogy szegény uram meghótt. Milyen misét szolgáltatassak neki: nagyot vagy kicsit?

— Hát lellem, — felelt a főpap — ha kicsit szolgáltat, az magának lesz jó; ha nagyot, az nekem lesz jó: — de neki szegénynek egészen mindegy! . . .

Nyolcz község az éhínség előtt. Bihar-megye szomorú inséges állapotáról egymásután készülnek a hivatalos akták a melyek egytől-egyig arról beszélnek, hogy a nép fenyegető veszedelem elé néz. A hivatalos akták minden szinezés nélkül az igazság hangján beszélnek, de ez a hang megdöbbenően komoly. A béli járáshoz tartozó kumanyesdi körjegyzőség nyolcz községe fordul most a földmivélésügyi miniszterhez. Segedelmet kérnek, különben elpusztulnak. Állattenyésztésük, mely egyetlen jövedelmi forrásuk forog veszedelemben. ez ellen a veszedelem ellen kérnek segítséget. Leplezetlenül tárja fel a nyolcz község a fenyegető bajt s elmondja, ha nem kap segítséget, elpusztul.

Az új tizkoronás bankjegyek. Annak idején, amikor az új tizkoronás bankjegyek kibocsátását elhatározták, úgy tervezték, hogy az új bankjegyek jövő év tavaszán fognak a sajtó alól kikerülni. A munka azonban gyorsabban ment, mint remélték és így az új tizkoronásokat már ezen év végén, novemberben, vagy decemberben forgalomba hozhatják. Az új bankjegyeken egy bájos gyermekfej lesz látható, amelynek modelljéül Rohan herczeg leánykája szolgált. Az osztrák-magyar banknak a bankjegy vázlatának elkészítésével megbízott rajzolója ugyanis az utcán pillantotta meg a rendkívül bájos gyermeket és amikor megtudta, hogy az Rohan herczeg leánykája, a szülőitől engedelmet kért rá, hogy leánykájuk arczával diszithesse az új bankjegyeket, amibe Rohan herczeg és neje szívesen beleegyeztek.

Szerkesztő postája.

K. S. Ikafalva. A küldött 4 koronából, két koronát irunk a B. I. második (élvi előfizetésébe, a más két koronára pedig a kollega ur czimére indítottuk meg a lapot. Jól van-e így, vagy talán az egyház részére kellett volna a más két koronát elkönyvelni? Értesítést kérek.

T. S. Felvincz. Az utalvány szélére nem volt rá írva a küldött összeg. Kiadónk most már nem emlékszik mennyit vett át az ön által jul. 26-ról feladott utalvány után. Kérem legyen szives írja meg mennyit küldött és melyik időre küldötte.

B. Gy. Héviz. Az aug. 15-én küldött utalvány szélén azt írja, hogy ujságot nem kapot sem kollega ur, sem Sz. M. Mivel mindketten rendes előfizetők, kérem írja meg, mely számok nem érkeztek meg, s után küldöm.

Soós M. Nagyvárad. A jun. 4-én feladott két korona az első vagy második félévre van-e számítva: kiadónk kérdezteti.

Több levélre a jövő számunkban válaszolunk.